

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. PLINII|| SECVNDI|| HISTORIAE|| MVNDI|| LIBRI XXXVII,||

Plinius Secundus, Gaius

[Lugduni], 1582

Vorwort

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1752](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1752)

IOANNES NICOLAUS
VICTORIVS LECTORI S.

Ut perpetua, planèque immutabili natura lege ita comparatum sit, Lector humanissime, ut nihil immortale nasceretur, suoque omnia exitio obnoxia essent, quæ ortum aliquando initiumque habuissent: fieri profecto non potuit, ut quatumvis insignia doctissimorum hominum monumeta, non eidem, cui cetera omnia, sati necessitati subiacerent. Nam etiamsi rerum omnium alitrix illa, eademque domitrix natura nihil iis diuturnius, nihil viuacius gigni voluerit, nihil denique temporis iniuriam minus reformidare: suum tamen & ipsis vita modum statuit, eaque conditione nasci voluit, ut & aui vitio obsolescerent, & cæcis bellorum incendiorumque casibus in præceps raperentur. Atque ne hic recensendis tot nobilissimorum scriptorum cladibus, quorum hodie ne cadauera quidem supersunt, iustissimam quidem illam, attamen protritam, literatorum omnium querelam nequicquam refricemus, sed ad id ipsum nos protinus conferamus, cuius hæc gratia à nobis sunt commemorata: quis aut silentio dissimulare, aut sine grauisimo animi dolore meminisse queat, ex tot præstantissimis Plinij Secundi lucubrationibus, dignis prorsus, quibus nulla iacturâ temporum iniquitas, nulla perniciæ calamitas, nulla obliuionem æternitas afferret, solam Mundi historiam ad tempora nostra peruenisse. Graue sanè hoc existimandum est, planèque perniciosum rei literariæ vulnus, quæ illis interceptis, veluti membris quibusdam mutilata, & supellectilem angustiore habere cœpit, & pomeria contractiora. In tanto tamen nobilium scriptorum naufragio non omnino pessimè cum fortuna videmur decidisse, quòd instructissimum hunc naturæ thesaurum, in quo uno rei Latine & prora & puppis versatur, non iisdem, quibus cetera omnia, fluctibus obruerit, sed ad nostra hæc patrumque nostrorum tempora, si non syncerum incorruptumque, saluum tamen & incolumem voluerit enatare. Atque id quidem eo maiore in lucro ponendum est, quòd ex centum exquisitissimis linguæ vtriusque autoribus, quorum è stolis fertur ille suum concinnauit portionem longè maximam hodie desideremus, temporum iniuria fortunaque casibus interceptam: quorum nunc omnium una cum scriptis obruta iaceret memoria, nisi eorum testimonis sua identidem stabiliens Plinius ab obliuionis caligine eam vindicasset. Verumenimvero quem admodum plurimum hoc nomine antiquitati debemus, quòd tam uberem nobis agrum diligentia sua conseruauit, ita de proximorum seculorum inertia iure queri possumus, quòd quem non belli furor, non Gothorum rabies, non tot Italiae clades eripere nobis potuerunt, sua eum inscitia tam sædè reddiderint conspurcatum, ea loli, sentium, tribulorum copia tantum non obrutum, ut cum tot insignia & superioris & nostræ tempestatis ingenia in eo repurgando excolendoque certatim desudarint, hætenus tamen assequi non potuerint, ut non multa etiamnum reliqua essent, quæ & runcationem exactiorem, & cultum accuratiorem desiderarent. Cuius rei causam paulò altius mecum reputanti, protinus sese offert insuperabilis tantæ rei difficultas, cui euincenda non mirum si quantumvis sagacia doctissimorum hominum ingenia hætenus paria esse non potuerunt. Nam cum nullâ hic rerum partem scriptor locupletissimus intactam reliquerit, abditissima quæque natura, & quicquid cæli ambitu contegitur, norit oportet, qui prouinciæ sese tam arduæ non imparè esse fateatur. Verum quem admodum in Hercule nemo reprehendit, quòd toto terrarum orbe tot prostratis monstris, Theseo quoque negotij nonnihil reliquerit: ita & summis nostri superiorisque seculi ingenis vitio verti non debet, quòd cum strenuam in Plinio repurgando operam nauarint, aliorum tamen industria loci nonnihil voluerint superesse: neque nobis vicissim temeritatis arrogantia ve nota impingi, si illorum diligentia succedentes, & tanquam messorum vestigia subsequentes, spicas ab iis relictas à tergo colligamus. Atque hanc quidem ad rem cum vel perpetua vitæ meæ consuetudo, vel iuuanda, quantuluncumque meæ ferrent vires, rei literariæ stu-

dium, mea me sponte satis inflammaret: vix tamen dici queat, quantum hic nobis calcar addiderit grauis-
simorum hominum Antony Vincentij & Ioannis Frelloy autoritas, qui cum nouam operis huius edi-
tionem adornarent, nihil sumptus, nihil dispendij facere recusarent, modo studiosorum commoda aliqua
saltem ex parte prouerberent, in re aequissima opem meam implorantibus neque potui neque debui officium
pernegare. Quare cum & horum voluntati morem gerere ex animo cuperemus, & conceptam de nobis o-
pinionem studio, industria, iudicio sustinere, opus denuo uniuersum cum vetustissimis quidem, sed (ut fe-
re sunt) deprauatissime scriptis codicibus quam accuratissime contulimus, atque ex iis non pauca eruimus,
qua nulla expedire potuisset ingenij quantumuis sagacis coniectura. Erat haec, fateor, longè tutissima, &
propemodum sola rectè castigandi ratio, si cunctis hac methodo vulneribus mederi potuissem. Verùm quo-
niam in illis non rarò nihil erat praesidij, quod proximum fuit, ad eorum opem identidem confugimus, quo-
rum è fontibus sua pleraque ita mutuatus est Plinius, ut tantum non ad verbum videatur descripsisse. Ac
ne singulis commemorandis diutius, quam necesse sit, immoremur, usque adeo hic nullum adminiculi genus
contempsimus, usque adeo nihil intentatum, nihil inexcussum reliquimus, ut ex inferioris etiam nota scri-
ptoribus, qui aut in eodem argumenti genere sunt versati, aut ex hoc ipso veluti vastissimo rerum omnium
oceanò riuulos suos deduxerunt, non pauca purioris lucis eruerimus scintillas. Porro quemadmodum ve-
tustioribus illis suam gratiam constare cupimus, quorum hic nobis vigiliae opis non nihil attulerunt, ita nec
recentiorum cuiquam meritam laudem praereptam volumus, qui suis hic nobis sudoribus, tanquam in tene-
bris accensa face, ad syncerioris lectionis indagacionem praeluxerunt. Quorum è numero sine grauis-
simi plagij nota Ferdinandum Pintianum & recondita eruditionis, & exactissimi iudicij hominem, praeterire
non possumus, qui ut omnium postremus aliorum diligentia successit, ita tum optimorum codicum praesi-
dio, tum ingenij dexteritate non pauca deprehendit, ceteris omnibus aut parum animaduersa, aut silentio
disimulata. Porro in omnibus hisce, quae vel nostro ipsi Marte eruimus, vel aliorum ingenio, laboribus,
industria debemus, ea semper moderatione, eo temperamento usi sumus, ut ex vulgata lectione, quae hodie
in manibus versatur, nihil temere voluerimus immutatū: consultius nos circumspectiusque facturos rati,
si quemadmodum pictorum ille clarissimus tabulas suas in pergula, ita & nos hasce lucubratiunculas in
margine proponeremus, ut doctorum hominum arbitrio aut in suas quaeq; sedes reponerentur, aut veluti no-
tha spuriaeue, à familia Pliniana quam longissime summonerentur. Atque hunc quidem in modum
priori pensu huius parte non omnino pessimè, ni fallor, defunctus, ad alteram deinde animum adieci, non
eiusdem fortassis ingenij, negotij tamen molestiaq; non minoris. Nam cum operis Indicem praeter omnem
expectacionem deprauatissimum deprehendissem, locisque propemodum innumeris cum auctoris sensis non
satis congruentem, non rarò etiam ex diametro pugnantem: ut tanto quoque incommodo praesidij non nihil
afferrem, à capite ad calcem uniuersum retexui, dedi que operam, ut ille Pliniana menti, & nota arithme-
tica paginis suis versibusque ad amussim responderent. Quicquid verò hoc est opera, quicquid vigiliarum,
Lector candidissime, quod in scriptore eminentissimo repurgando collocauimus, id omne sub tui potissimum
nominis auspiciis in lucem editum volumus, in cuius gratiam & hoc laboris non grauatè suscepimus, &
quicquid est in nobis ingenij industriaeue, posthac semper libentissime effundemus. Vale.